

LÓRANT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓDALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:

Benedek Elek

5. évf.
18. SZ. 1926.
V. 2

KÖNYV-ÉRTÉKESÍTŐ

Handwritten text at the bottom of the page, including the name 'Benedek Elek'.

A mi szent nemtörődömségünk.

(Kós Károlynak testvéri szeretettel.)

Írta: BÁRD OSZKÁR.

Erdélyi éles Tavaszhajnal.
Máshol már vígan szánának, vetnek.
Mi állunk még: csipős szélkorbács
zug markában a szürkületnek.

Mi mindig késtünk, elmaradtunk,
nehézkes volt a szónk s a tettünk,
de valahogy az sült ki végül,
hogy nagy dolgoknak jól siettünk.

Nyugati égen felröpdöstek
csodás madarak, zengők, szentek,
de hol figyeltek úgy fel rá, mint
komor, konok, tordai rendek?

Másutt dolmánnyal válaszolnak,
ha bánítottak a fajta-gondok,
a mi üzenefünk beb más volt:
Apácák, Kemény Zsigmondok.

Szófakar, nehéz sziveinknek
hétornyokban fultott a vére,
s nagyon megmaradtunk magyarnak
százszor magyarok ellenére.

Kócsagos követ jött nehányszor,
ígérgetett vagy szidva morgott,
de soha, soha nem mi voltunk,
akik elrontottuk a dolgot.

Vádoltak nemtörődömséggel,
mikor célja nem volt a márnak:
nekünk Zágontól Érmindszentig,
a mi hegyeink dirigálnak.

Néha nem kard: ajándék kellett,
percek döntöttek: rablánc? járom?
Más legfeljebb tulerón győzött,
de itt a Semmin: Gábor Áron.

Erdélyi éles tavaszhajnal.
Máshol már vígan szánának, vetnek?
Mi állunk még. Majd meglátjátok
titkát keleti hevéletnek!

(Galgó, Szolnok-Doboka-megye.)

A tékozló fecske.

Írta: Zsoldos László.

Mikor tavasszal, kicsit igaz, hogy elkésve,
megjötték a fecskék, a mi házunkba is ellátogatott egy fecskepár. Jó széles eresze van az épületnek; gondoltuk, könnyen találhatnak fészeknek való helyet.

De a fecskék bizony csak röpdöstek ide-oda, csak röpdöstek és nem vertek fészket az eresz alatt sehohsem. Hanem egy szép napon azon vesszük észre a dolgot, hogy a mi fecskékünk fent vannak az üveges verandán, a vilánylámpa tetején. Oda rakták a fészket a lámpa felső tányérjára.

Ez bizony kicsit baj volt, mert ettől fogva nem mertük a lámpát se lejjebb huzni, se följjebb tolni, hogy a lánccal le ne verjük a fészket. Maradt hát a lámpa úgy, ahogy a fészkerés kezdetén lógott. Hadd legyen nyugodalmass szállásuk a fecskéknek, hiszen ők is a jó Islen madarai.

Nemsokára aztán vékony csiripelést hallottunk a lámpa tányérja felől: az öreg fecskepárhoz megjötték a kis fecskék is. Oh, hogy örültek a gyerekek a picí gyámolatlanoknak! Gyönyörködve lesték, hogyan nyújtogatják ki apró csőrüket a fészekből, mikor a nyitott ablakon folyton ki-beszálldosó öregek hozták nekik a finom bogárpecsenyét s belenyomták csőrükből a kicsikéékbe:

- Egyetek apróságaim, csip-csip-csip!
- Köszönjük, köszönjük, csip-csip-csip!

Igy beszélgettek egymással vígan csiripelve a nagy fecskék, meg a kicsinyek. Igazán öröm volt nézi, meg hallgatni őket.

Teltek a hetek s egy szép juniusi reggel egyszer csak nagyot kiált a verandán az én Lacika fiam:

- Édes anyukám! Kirepült a fészekből

a kis fecske! De nem mer ám tovább szállni, ott csücsül az ablakfélfán!

Kijövünk mind a verandára, hát csakugyan, ott ül nagy félenken a fiata! fecske az ablak félfáján. Csak az egyik; a másik még bent maradt a fészekben. Arra majd csak később kerül a sor. A két nagy fecske pedig ott kering körülötte nagy csiripelve a veranda menyegyzete alatt. Körbe repülnek a verandán, elszállnak az ablakfélfá előtt, aztán leülnek az ablak közelébe, az ajtószárny tetejére és onnan biztatják a kis gyávát:

— Ne félj, csiricsip! Ugy repülj, csiricsip, mint mink és csicsiri-csicsiri, meglásd, a hajadszála se fog meggörcbülni!

Hanem a kis fecske csak tovább gubbasztott az ablakfán.

— Nem mer repülni! Nem mer! — handabandáztak a gyerekek. — Oh, beh gyáva! Beh gyáva!

— No, — mondom nekik — még fiatal szegényke. És ma próbálja először. Lássátok, ti meg bizonyosan mernétek repülni, gyerekek, csak ti meg nem tudtok! Várjuk meg hát türelemmel, mikor szánja rá magát ez a kis madárka, hogy elhagyván a szülei fészket, kirepüljön a nagy világba!

A gyerekek többsége belenyugodott ebbe a beszédbe; Lacika azonban, a nyughatatlan lélek, nem akart beletörödni, hanem hirtelen megfogta a kitért ablakszárnyat és meglódította. Az ablak tetején gunnyasztó kis fecskének sem kellett több és abban a pillanatban, uccu, kiszállt az ablakon.

— Kirepült! — kiáltottak egyszerre a gyerekek és aggódó tekintettel néztek utána, amint elszállt a kertben. De nem egyedül szállt el. Utána repült az anyafecske is olyan sebe-sen, mint a nyíl.

— Lássátok, — szóltam a gyerekeknek — milyen is az anyai szeretet. Otthagytá a fészket, a másik öregre bizta rá a fészekben maradt picinyét és ő maga utána szállt a fiókájának, hogy valami baj ne érje a nagy világban.

Vártuk, vissza jönnek-e vajjon. Sokára jött vissza, de csak a nagy. Szomoruan tárta széjjel a szárnyát, nem csiripelt, amint visszazállt a fészekbe. Elment az ő fiókája és nem akart visszatérni többet a régi fészekbe, mert már bizonyosan azt hitte, hogy ő is jól tud

repülni, ő is meg tudja keresni a mindennapi betevő bogár-falatját és majd ő is olyan jó fészket tud rakni magának, mint ez volt itt a verandán.

Rossz fióka! Rossz gyerek! Itt hagyta az öreg fecskéket, akik táplálták, fölnevelték és megtanították repülni, pedig most hogy búsulnak utána. Hát ez a hála, te csuf fecskefióka, ez a fecskehála?

Ez bizony. Ez. Hanem azért végén csattan az ostor. Egy hét mulva épp egy nagy eső után átázva, fáradtan, lesóványodva visszazállt ám a mi fészünkbe a tékozló fecskefióka. Visszaszállt és szégyenszemre, kimerülten bujt meg a fészekben.

Az öregek pedig, akik épp most tanítgatták röpülni a másik kicsikét, akkora csiripelést csaptak örömlükben, hogy még Lacika is eltátozza tőle a száját.

[Budapest.]

Gyöngyvirágok.

— V. ALEXANDRI költeménye. —

Magyarba átültette dr. SZEREMLEY ÁKOS.

Sok virág nő halmon, réten,
Illatozik, nyilik szépen,
De beszédes, illatédés,
Nincs közöttük, és oly áldott,
Mint ti piciny gyöngyvirágok.

Mert adott a végtelenség,
Angyaloktól, vágy és emlék:
Amikor e tiszta lelkek
Ringva fenn a csillagtükro
Egy-egy drága könnyet ejtnek.

Ah, de hamar hervadoztok,
Szellő támad s semmivé tett,
Merthogy minden, mi mosolygás,
Ami szép volt, holnap romlás,
Hull a virág, száll az élet.

(Fogarás.)

Csak eredeti dobozban valódi a

PURGO BAYER

Szilasy Bálint szép históriája.

Írta: Fábian Gyula - Rajzolta: Fábrianné Biczó Ilona.

Alig léptek le az utról, hátuk mögött nagy lódobogás és kétségbeesett kiabálás hallatszott.
— Segítség! Segítség!!

Egy vadul száguldó lovat láttak. RémuIt török ült rajta. A kezéből kiesett a kantárszára és görcsösen kapaszkodott a nyereg kápájába. Ha a megvadult ló az erdőbe rohan, a fák ezer darabra tépik a törököt.

Pál diák visszafutott az utra, bevárta a vágató állatot, elkapta a kantárját. A lónagyot rántott rajta, de Pál diák nem engedett, fogta keményen a kantár szarát. Az állat megtorpanva állott meg. A török vitéz nagy ivben röpült föl a nyeregtől, lepottyant a földre Pál diák elé és ülve maradt.

— Szerencsés jó napot vitéz uram! — köszönt Pál diák a póruljárt pogánynak.
— Nagyon jó, hogy itt jártam és megállítottam a lovat. Erősen tüzes állat!

— Te hitetlen kutya! Neked köszönhetem, hogy lebuktam a lóról! Emelj csak fel a földről, had vágom el a nyakadat!

— Soha se írászd magad ezzel a munkával, inkább meg sem várom, míg illendően megköszönöd nekem, hogy az életedet mentettem meg. Isten áldjon! Allah növevessze nagyra üstöködet.

Pál diák el akart futni, mert rosszat sejtett. Csakugyan vágató török lovasok törtek elő. Bálint ijedten nézte végig a gyorsan pergő különös jelenetet a sűrűből. Pál diák latinul elkiáltotta magát:

— Absconde te ipsum in silva! Me iam deprehendunt! (Rejtőzz az erdőbe, engem már elvisznek!)

Azzal Bálint rejtekétől ellenkező irányban

futásnak eredt, sűrű lombu fára mászott, onnan látta, hogy mi történik a diakkal.

A török vitéz föltápáskodott és amikor a lovasok melléje értek, nagy orditással megparancsolta, hogy fogják el Pál diákot. Ket lovas csakhamar utólérte a menekülőt és visszahozta. A török tiszt-féle, akinek Pál diák az életét mentette meg, kegyetlenül megkötöztette őt, szidalmazni, ütlegelni kezdte, még az arcába is köpött.

— Gyaur kutya, te! Minden bajnak te vagy az oka! Még jó, hogy a nyakamat nem törtem ki az esésben. Deiszen ezért meglakolsz. Rabom vagy, Budára viszlek és eladlak ott a vásáron!

Bálintban forrott a keserű harag, de semmit sem tehetett. Ha magát elárulja, Pál diákon nem segít és magát is veszedelembé dönti. Várta hát indulattól reszkető lélekkel, hogy mi történik tovább?

Az úton kisvártatva újabb lovas törökök jelentek meg. Rab magyarokat hurcoltak magukkal. A török tiszt, úgy látszik, a karavánt vezette s természetesen örült, hogy a rabok száma eggyel szaporodott. A szegény foglyokat párosával kötötték össze. Öregebb, fiatalabb férfiak voltak köztük. Talán tiz aszszonyt is látott Bálint, némelyik mellett tiztizenkét éves gyerek haladt, fiu, lány vegyesen. Hátul egy szekér a katonák holmiját cipelte. Azon is ültek kis gyerekek, akik nem bírták a gyaloglást.

Török rabságba kerülni — rettenetes sors volt.

A rabokat embervásárra hurcolták, ahol ép úgy adták el szegényeket, mint a barmokat szókták. A koruk, munkabírásuk szerint változott az áruk. Az erős rabért nagyobb árat fizettek. A rabokkal végeztek a legnehezebb és legalantasabb munkát. Ugy tekintették őket, mintha csak háziállatok lettek volna.

A törökök szívesen rabolták el a gyermekeket is. Ezeket gondosan nevelték. Az apátlan, anyátlan árvákból váltak a legjobb török katonák — a janicsárok. Ezeket nem korlátozta semmi családi kötelék, az életüket nem kimélték a harcban. A próféta hitéért meghalni a harcmezőn, ez volt a janicsár legszebb jutalma. Ezért a török martalócok valóságos vadászator rendeztek a magyar vidéken rabokra, főképen pedig kis gyerekekre.

Azoknak a raboknak, akik tanult emberek voltak, valamivel jobb sorsuk volt. Fölhasználhatták a mesterségüket, tudományukat. A munkájukért járó haszon persze a rabtartó gazdát illeti, aki a jó keresetű rabbal embersegesebben bánt.

A gazdag vagyonos rabok kiválthatták magukat a rabságból. Szomorú dolog volt ez is, mert a török nagy gonddal fürkészte ki rabjainak vagyoni állapotát. Kinozta, vallatta, hogy pontosan számot adjon a vagyonáról. Más rabokat is kikérdezett az anyagi helyzetéről. Jaj volt annak, akit hazugságon kopott! Szegény rab ígért is mindent, — csak hogy szabadulhasson. Ha a rab hozzátartozói nem tudták elküldeni a váltságot, akkor a török haza is bocsájtotta, hogy a szükséges pénzt előteremtse és elhozza. Ilyenkor rabtársai közt kezes után nézett. Ha akadt rab, aki a váltság után járó emberért kezességet vállalt, akkor hitlevéllel haza mehetett, két-három hónapra, hogy a váltságot előteremtse. Ilyenkor eladta vagyonát, mindenét pénzzé tette, bejárta a rokonait, kölcsönt kért tőlük, a szegényebb még koldulni sem restelt, hogy összeszedje a pénzt. Ha az utja sikerült, megküldte, vagy maga elvitte a váltságdíjat, akkor azután a gazdája elbocsájtotta őt. Bántatlanul mehetett vissza otthonába. Ha nem sikerült az utja, akkor az engedélyezett idő lejártával visszament a gazdájához, újból rabságba hajtotta a fejét. Bár az ilyen visszatérő rabot a gazdája kegyetlenül megverte, sokszor meg is ölte haragjában, azért nem akadt soha magyar, aki a hitlevelet megszegte és vissza ne tért volna. Hiszen akkor kivégezték azt a kezeset, aki a hitlevélben jótállott a szabadulása után járó társáért.

Sok régi magyar birtok pusztult el úgy, hogy a család valamelyik rabságba jutott kedves tagját kellett kiváltani a rabságból. Számos ember jutott ilyen módon koldusbotra. A sarc kifizetése után semmije sem maradt.

Az iskolamester.

Bálint nagyon jól tudta, hogy Pál diákra borzasztó sors vár, ha az embervásárra kerül és ott eladják. Elhatározta hát, hogy mindent megpróbál a megszabadítására. Óvatosan, vigyázva követte a rabokat. Ezer és ezer tervet forgatott a fejében, de végül rájött, hogy egy

terve sem jó. Valami jó alkalmat kell kívánnia és akkor bátran, okosan cselekedni.

Estére kis faluhoz értek. A török tiszt a fogadóba szállott, a katonák meg itt-ott paraszt házakba telepedtek. A pogány igen otthonosan érezte magát, mert örökről sem gondoskodott. A rabokat a falun kívül hagyták. A szekér körül fekdtek összekötözve. Egy kis számat dobtak alájuk a törökök. A szegények enni sem kaptak. A gyerekek sirtak, az asszonyok vigasztalták, csittitgatták őket. Egy török bezlia örködött csupán a rabokra. Tüzet rakott az istenadta, amellet bóbiskolt. Egy nagy flinta hevert mellette. Azzal ugyan nem tudna egy verebet sem löni, de ütni — nagyot lehetett vele.

Pál diák szomoruan nézett a parázsba. A keze erősen megzsibbadt a szoros kötélbincstől. Semmi reménye nem volt a szabadulásra. Keze-lába keményen megkötve, a bezlia mellette ült a nagy puskával. Nagyot sóhajtott.

Kuss! gyaur dísznó! Aludj már! A többi kutya már régen alszik!

Egyszer csak az éjszakában úgy ötven lépésre mellettük zörgés hallatszott. Pál diák fölneszelt. A bezlia is meghallotta a zörgést. Figyelt. Fölállott és a bozót felé ment, megfigyelni, mi zörög ott. Alig távozott el, Pál diák egy földön csuszó árnyékot látott a szekér kerekei között feléje lopakodni. Pár perc alatt ott feküdt mellette a sötét alak. Pál diák meg se moccant. A bezlia nagy morgással visszajött, leült a tűz mellé és bóbiskolni kezdett. A diák érezte, hogy egy kéz tapogat rajta óvatosan, majd megfeszülnek lábán a kötélekek és nyomban meg is ereszkednek. Pál diák vigyázva nyujtotta ki a lábát. Egy perccel később a keze is szabad volt.

— Tudna-e már szaladni? — kérdezte egy lehellestszzerű hang.

— Tudnék . . .

Az ember fölugrott Pál diák mellől, fölkapta a török flintáját és fejbeütötte vele a megrémült bezliát, aki még csak meg se mukkanhatott. Pál diák sem vette tréfára a dolgot és ugyancsak iparkodott a szaladó után. Amikor jó messzire voltak a falutól, megállottak. Pál diák fölismerte megmentőjét.

— Szilasi uram! Hát nem hagyott el a bajomban?

— Kegyelmed másképen tett volna? Hiszen, amikor a török elfogta, akkor is rám

gondolt és nem árult el engem. Amikor láttam, hogy csak az az egy bezlia vigyáz a rabokra, köveket dobáltam a bokrokba. A török lépre is ment. Sajnálom szegényt, nagyot üthettem rá! Tudom, hogy megdagad a koponyája!

— Pusztuljon el még a magja is a pogánynak! Képzeld, domine, amikor elfogtak, kikutattak azok a gazemberek és elvették azt az én száz aranyamat, ami a szőlővásárhoz hiányzott. Most újra egy esztendeig is várhatok, amíg megint együtt lesz a száz arany forint! Már az őszkor bajosan tartom meg a lakodalmat Annával.

Sopánkodott, siránkozott szegény Pál diák a kutbaesett lakodalma felett. Nagynehezen megnyugodott.

— Mégis jobb, hogy úgy történt. Ha meg nem szabadít kegyelmed, akkor elvisz rabnak az átkozott pogány és valahol a Marmara tenger partján száritgathatnám a főkmagot valamelyik török basának.

Kisütött a holdvilág. Jól látták a hatvani utat. Mentek is egész éjszakán át. Pál diák igen ügyes kalauznak bizonyult. Ismert erre minden bokrot, minden fát. Virradat felé egy kis faluba értek.

— Isten neki, fakeseszt, — szánta el magát Pál diák — itt be kell térnünk valamelyik házba. Már másfél napja nem ettünk mást, mint sóska meg vadcserezsnyét.

(Folytatása következik.)

A vasuti pénztárnál.

Falusi bácsi: Kérek egy jegyet,

Pénztárnok: Hova?

Falusi bácsi: Ide, a markomba.

Pénztárnok: De hova utazik?

Falusi bácsi: Lakodalomba!

(Kolozsvár.)

Szilágyi József.

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborlüz üzen	á 15—	10n
Radványi K.: Horog István & Co	15—	..
Sztillich—Mócsy: Cserkész segítségnyújtás	10—	..
Butyko: Törvénytárgyarázat	15—	..
Scherer: Próbaidős cserkész könyve	15—	..
Sztillich—Mócsy: Tábori munkák	20—	..
Radványi K.: Napsugárleventék	15—	..
Kovács D.: Ballag már	15—	..
Scherer: Cserkészek könyve	15—	..

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a holdról.)

TAMÁS: Amikor a hold sápadt, kerek tányérjába sokáig belebámulok, úgy érzem, mintha huzna maga felé. Ugy szeretnék felszállani magasba, a hold közelébe, meglátogatni ezt az ismeretlen világot!

APA: Kicsiny koromban én is éreztem ezt a vágyat. Sokáig bámultam a holdat, elgondolkoztam azon, hogy mik lehetnek rajta azok a sötét és világos foltok. Néha úgy tűnt fel nekem, hogy egy embernek az arca néz vissza rám a holdról. Ma már tudom, hogy mi oda nem juthatunk soha, sőt azt is megmondhatom neked, mi az a különös emberarc a holdban.

Hegyek és völgyek váltakoznak ezen a sápadt égitesten. Még pedig nagy hegyek és mély völgyek. A hold hegyei valószínűleg igen rég keletkeztek. Akkor még az az égi test belül forró volt és külsejét vékony kéreg borította. A kéreg a belső forrongás következtében megrepedt, izzó lávatömeg bugyborékolta ki a hold belsejéből, feltornyosodott és megfagyott. A hegyek tehát tűzhányó hegyek voltak. Néhol teljesen egyedül áll egy-egy hegycsucs, más helyt csoportosan állanak. Ezek a hegyek és hegycsoportok árnyékba borítják a mély völgyeket, innen vannak a holdnak fényes és homályos részei. Távolról nézve a homályos és fényes részek összefolynak és — mint a felhők — a'akoknak, illetőleg emberarcnak nézhetők.

TAMÁS: A mély völgyben össze kell futni a viznek. Ott tengernek kell lenni.

APA: Tengernek is hívják a mélyedéseket, nevük is van. Oly közel hozza ma már a messzelátó a holdat, hogy minden nagyobb hegyet, minden terjedelmesebb mélyedést felrajzoltak a tudósok a hold térképébe. A tengerek azonban nem igaziak: nincs bennük víz. Ugy látszik, a holdon ismeretlen a víz; nincs igazi tenger, nincs patak, folyó, hiányzik a felhő, a hó, a harmat. Legalább eddigi műszereinkkel nem tudjuk felfedezni a nyomát. Ha van is víz, igen kevés lehet. A víz nagyot változtat egy-egy vidék képén. Hegyeket porlaszt, völgyeket tölt be a lehordott anyaggal; a hold képe pedig az első térképek óta keveset, igen keveset változott. Olyan ez a bolygó, mint egy halott világ: dermedten figyel a földi élet vál-

tozatosságát, mintegy jelezve a mi eljövendő sorsunkat. Levegő sincs a holdon, vagy ha van is, igen ritka: ritkább, mint a legmagasabb földi hegycsúcson, ahol az embernek orrán-száján elindul a vér. Hiszen, éppen ez a ritka levegő akadályozta meg, hogy a föld legmagasabb hegymárára fölmelessünk.

TAMÁS: Igen szeretném tudni, élhetnek-e a holdban emberek.

APA: Emberek, hozzánk hasonló teremtmények semmi esetre se, de nincs kizárva, hogy ott is vannak élő lények. Elképzelhetünk mi olyan élő lényeket is, melyeknek nincs a vízre és a levegőre szükségük. Valaha arról álmodoztak, hogy olyan nagyítót fognak építeni, melyen át az ember nagyságu tárgyakat is megláthatjuk. Elnézhetnénk innen a földről az ottani életet. Talán tanulhatnánk is egyet-mást belőle. A tudomány ilyen nagyítót nem tud alkotni.

TAMÁS: Sokért nem adnám, ha valami láthatatlan erő felkapna, oda röpitene s rövid ideig onnan nézhetnék szét a világba. Vízet és levegőt, természetesen, vinnék magammal.

APA: Én is szívesen körütekintnék onnan, de azért szívesebben elképzelem, mit láthatnék és mit érezhetnék. A legmegdöbbentőbb volna, ha az égre pillantanánk. Az égboltozat kék színét hiába keresném: levegő nincs ott; koromfekete égboltozat borulna ránk. A koromfekete égboltozaton egy hatalmas, izzó égi testet látnánk, a napot. Szinte alig ismernénk rá. Minthogy ott a levegő nem nyeli el a sugarak egy részét, teljes erejükkel világítanak és égetnének a napsugarak. A nap sem szabályos kerek tányérnak látszanék, hanem a szála csipkések volnának. A belsejéből iszonyu magasságra kilövellő égő gázok okoznák a nap csipkeszerű díszítését. Az égbolt másik részén egy ismeretlen, szelidfényű hatalmas csillag tündökölné. Olyan nagy, hogy megdöbbennél tőle: 13-szor akkora ez a csillag, mint a mi holdunk. Ez a barátságos, szelidfényű csillagóriás a mi földünk. A csillagok végtelen tömege ragyog a holdégen, ha az izzó napgömb aláhanyatlik. Kicsiny csillagok, távolesők, melyeknek fényét földünk levegője elnyeli, ott még látszanak. Az égbolt teljesen ismeretlen

volna, hiába keresnénk rajta megszokott csillagképeinket. Ha körültekintenénk a hold felszínén, mindenütt láva- és sziklatömeg, sehol zöld erdő, harmatos fű, illatos virág: egy szörnyű, kopár kősvatag venne körül bennünket. Még szerencsénk volna, ha a holdnak arra a felére esnénk, amely a föld felé van fordítva: itt legalább körülnézhetnénk és bámulhatnánk a földünket. Ez volna az egyetlen jó ismerősünk. Ha a másik felére esnénk, nem láthatnánk szülőföldünket, mert a hold mindig egyik oldalát fordítja felénk. A hosszú nappalt, hosszú éjszaka követi ott. A hosszú éjszakákon dermesztő hideg. Ebben a hidegben semmiféle földi élet nem maradhatna meg.

A legkellemesebb meg'epetés akkor érne bennünket, ha járni kezdenénk. Végtelenül könnyű ott a járás. Minthogy a hold sokkal kisebb földünkénél, mindennek a súlya sokkal kisebb ott: testünké is. Az persze gyakran megtörténne velünk, hogy ugrás közben sokkal nagyobb távolságot tennénk meg, mint amennyire számítanánk. Ha egy gödröt át akarnánk ugrani és földi mértékkel iramodnánk neki, előfordul-

hatna, hogy egy jókora távolságban levő gödörbe ugornánk, szinte repülnénk.

TAMÁS: Én azt hiszem, hogy a holdon most semmiféle élet nincs. De meg vagyok arról győződve, hogy régebben volt. Nem volt ott mindig olyan hideg, talán azelőtt több levegő és víz is volt.

APA: Egy Wells nevű angol író szintén így gondolkozik. Irt egy rendkívül érdekes, kalandos regényt a holdlakókról. Majd egyszer odaadom neked. Wells holdlakói lassanként a hold belsejébe költöztek, amikor a hideg kint tűrhetetlenné vált. Meg lehetne ezt csinálni ugyebár a földön is? Jó nagy mélységben kiásták a holdat, odalent városokat építettek maguknak, iparcikkeket állítanak elő és csak szűk szelelő-lyukakon közlekednek a hold felszínével.

TAMÁS: Ez a gondolat nagyon tetszik nekem; köszén, petróleum, víz, minden van odalenn, fel se kell hozni a felszínre. De azt hiszem, mi éppen oly kevésbé tudnánk a föld belsejében megélni, mint a holdon.

(Budapest.)

A Nap, a Fagy és a Szél.

Apró unokáinak meséli ELEK NAGYAPÓ.

Volt egyszer egy szegény vándorlegény. Ez a vándorlegény elindult szerencsét próbálni hetedhétország ellen. Egyszer amint megy, mendégél, szembe jő vele a Nap, a Fagy, meg a Szél. A vándorlegény köszönt illendően: dicsértessék az Ur Jézus Krisztus!

— Mindörökké, — fogadta a Nap is, a Fagy is, a Szél is.

De egyszerre mit gondoltak, mit nem, összeszólalkoztak azon, hogy tulajdonképpen melyiknek szólt a köszönés.

— Világos, hogy nekem, — mondotta a Nap. — Azért köszönt, hogy összeperzseljem.

— Bizony nekem köszönt az, — mondotta a Fagy, — nehogy megfagyasszam.

— Nem oda Buda, — süvöltött a Szél haragosan, — nekem szól a köszönés.

Nemcsak hogy összeszólalkoztak, de még hajba is kaptak. Ugy nyütték, tépték egymás haját, akárcsak az asszonyok a kendert. Mikor

aztán egymást jól helybe hagyták, ezt mondták:

— Ej, de bolondok vagyunk. Kérdjük meg a vándorlegényt, kinek köszönt.

Ebben megegyeztek, s nagy hirtelen a vándorlegény után eredtek.

— Hé, atyafi, hé! Kinek köszöntél?

— A Szélnek, — felelt a vándorlegény.

— Hát nem mondtam? — diadalmaskodott a Szél.

— No várj, — fenyegette meg a Nap, — egyszeribe rákvörösre égetlek.

— Ne félj, — mondta a Szél a vándorlegénynek. — Nem tud megégetni, mert én fojton legyezgetlek.

— Ha a Nap nem tudja megégetni, én mngfagyasztom, — mondotta a Fagy.

— Ne félj, — biztatta a Szél a vándorlegényt. — Az én segítségem nélkül még soha egy ember sem fagyott meg!

(Kisbaczon.)

Öcsike, a koca-kacsavadász.

(Öcsike levele.)

Édes nagyapóka lelkem, mint ahogy volt idő, amikor »sem ég, sem föld nem voltak«, azonképpen volt olyan idő is, amikor én sem a világbékéért, sem az állatvédelemért nem lelkesültem. Ez az idő, persze, szép gyermekkorom ideje, amikor még nem valék első gimnazista, csak elemista, az is csak második. Ő, felejthetetlen szép gyermekkor, amikor még azt hittem, hogy a hintalóval végig lehet nyaralni az egész világon, sőt azon is egy sánta arasszal túl: amikor azt hittem, hogy a nyíl az igazi fegyver, mert hát Árpád apánk ezzel szerezte meg az alföldi szép nagy rónaságot! Hát igen, volt nekem akkor egy nyílam és szörnyen unatkoztam, mert egyedül lézengtem Stániczli-Czenczi néni rózsadombi kertjében.

Topp! — koppintottam a homlokomra — van nekem egy nadselű gondolatom. Meg tanulok löni, aztán megyek Afrikába, oroszán vadászatra. Leőzöm a világhíres vadászt, Korkszkru Misi kedves bátyánkat.

Nosza, felszereltem a nyilat, célba vettem egy cseresznyefát — surrant a nyilvessző, nem talált. Célba vettem másodszer is és repült, repült a nyíl, aztán, aztán... hogy is

mondja nagy költőnk, Arany János?

Repül a nyilvessző, ki tudja, hol áll meg?

Ki tudja, hol áll meg, s ki hogyan talál meg?

Hát, igaza volt a nagy költőnek, mert a nyilvessző — ó, borzalom! — Stániczli-Czenczi néni legkedvesebb hápogójában állott meg.

Magamon kívül rohantam a szegény hápogóhoz, a szívem úgy táncolt, hogy azt hittem, kiugrik a mellemből.

Óh, jaj nekem, mi lesz velem? szavaltam. Mi lesz, mi lesz, ha meghalt a hápogó? Bizonyos, hogy Stániczli-Czenczi néni kiteszi a szűrőmet, az örökségből ki-

tagad, a villából még csak egy akkorka cserép sem fog rám esni, hogy behasítsa a buksimat! Bezzeg, hogy kiadta a lelkét a szerencsétlen hápogó! Tell Vilmos, a világhíres svájci lövő

is büszke lehetett volna erre a lövésre! No, most mit csináljak? Nyakam közé vegyem a két lábacskámat s meg se álljak hazáig, (Budapest, IX. kerület, Lónyai-utca 18a IV. emelet) vagy éppen Kisbaczonig (u. p. Nagybaczon)? — hó megállj! Nem szaladunk sem ide, sem oda, itt maradunk! mondám én, nem magamban, de oly hangosan, hogy az életben maradt hápogók ijedten rebbentek szét. Végre is ki vagyok én? Kérdeztem enmagamtól, Ki szokta termelni a nadselű gondolatokat? Csak éppen ezt kellett kérdez-

nem, már meg is volt a nadselűnél is nadselűbb gondolat.

A következő pillanatban már beszaladtam, ecsetet, festéket hoztam ki s oly művésziesen befestettem a hápogót, hogy még Korkszkru Misi bátyánk is megesküdtött volna rá, hogy Stániczli-Czenczi néni legkedvesebb hápogója elsőrendű vadkacsa. Ki volt boldogabb, mint én, amikor megpihentettem szememet nadselű gondolatom nadselű remekén? Nosza, felragadtam a »vadász zsákmányt«, az elsőt, ujjongva diadalma-

san lóbálva szaladtam a verendára, ahol egymagában üldögélt és ábrándozott a jó Stánczli Czenczi néni.

— Nézze, nézze, drága Stánczli Czenczi néni, kiabáltam messziről. Vadkacsát lőttem!

hogy a kedvenc hápogót ettük meg és mondtam tovább? Stánczli Czenczi néni felvette ünnepi ruháját, hogy aszongya: megy a köz-

— Ó, ne mond csudálkozott Stánczli Czenczi néni.

— De bizony!

Mondanom se kell tán, hogy Stánczli Czenczi néni keblére ölelt, össze-vissza csókolt, Korkszkru Misikéjének nevezett, no és mondtam tovább? este kacsza pecsenyét vacsoráztunk és mondtam tovább? másnap kült,

jegyzőhöz s az állatvédő egyesületre iratja a villáját, de aztán mégis meggondolta magát, a seiyemruhát levetette, barackot nyomott a tejem bubjára, aszonta, hogy aszonta: több is veszett Mohácsnál és szent volt a béke.

Igy volt, vége volt, igaz volt, édes nagy apókám!

A másolat hitelül:

ELEK NAGYAPO.

[Kisbaczon.]

A tükör.

— Japán mese. —

Magyarba áültette: **Hellmann Ervin.**

Csendes a világ zajától félreeső kis faluban élt egyszer egy ember feleségével és kis leánykájával. Egész életüket a faluban töltötték, azt el nem hagyták. Egy nap azonban a családfőnek üzleti ügyben mégis a fővárosba kellett utaznia. Bármennyire szomorította az asszonyt férjének elutazása, büszke volt arra, hogy férje az első a faluban, aki a nekik csodás, mesebeli fővárosba utazik.

— Valami szépet hozok neked a fővárosból, — mondta a férj búcsuzáskor.

Amikor közeledett a hazaérkezés ideje, az asszony felvette legszebb ruháját, amelyet férje is szeretett. Meg ékszerait is felrakta. Így ment kislányával elébe a falu végéig, ahol kitérő örömmel fogadták. A gyermek ujjongott, amikor apja átadta neki a szép játékszereket. Álmélkodással hallgatták elbeszélését a fővárosban szerzett tapasztalatokról, az átélt élményekről. Amikor már mindent átadott, egy kerek dobozt vett elő a zsebéből.

— Ezt neked hoztam, — szólt feleségének.

Az asszony kíváncsian nyult a doboz után. Fedelét felemelve, egy kerek felületet látott, amely simán és tisztán terült el ott, akárcsak a csendes kristálytisztá viz. Az asszony csodálkozva szemlélte az ajándékot.

— Tekints bele, — szólott a férfi. Mit látsz benne?

— Egy szép asszonyt, aki szembenéz velem. Ajkait mozgatja, mintha beszélne. Mily különös! Ép oly ruhát visel, mint én.

— Te kis bohó, — szólott a férj, ez a te arcod. Amit kezdedben tartasz, az tükör. A városban mindenkinek van ilyen. Csak mi, akik falun lakunk, nem láttunk még ilyent.

Az asszony sokáig nem tudott megválni tükrétől, de végül mégis úgy vélekedett, hogy ilyen értékes tárgy nem mindennapi használatra való. Ezért a tükröt bezárta a dobozba. Eltette a többi értéktárgyai közé.

Multak az évek. A házaspár boldogságát semmi sem zavarja meg. Leányukban, aki teljesen édesanyjára hasonlított és oly kedves, jó magaviseletű volt, hogy mindenki szerette a faluban, örömük telt. Az anya gondosan elrejtette a tükröt leánya elől. Attól félt, hogy ha megmutatja neki, hiuvá lesz. Az apa is teljesen megfeledkezett a tükrőről.

Egy nap az asszony megbetegedett. Habár gondos ápolásban volt, része, mégis érezte, hogy közeledik utolsó órája. Ezért leányát betegágyához szólította. Kivette a tükröt a dobozból és ezt mondta neki:

— Drága gyermekem. El kell hagylalak téged és apádat. Többé nem lehetek közöttetek. E dobozban megtalálod az arcomat. Nyisd ki minden reggel és este. Ebből meggyőződsz, hogy örökösöd feletted.

A leány sűrű könyhullatás mellett megígérte, hogy teljesíti édesanyja kívánságát. Az asszony nemsokára örökre lehunyta szemét.

A leány minden reggel és este elővette a tükröt és sokáig elgondolkozva tekintett bele. Látott egy bájos arcot, amely fiatalabb és szebb volt, mint az édesanyjéé élete utolsó esztendejében. Ha szembe mosolygott a tükör képével, ez viszonzta a mosolygást. Éjjel, amikor édesapja pihenőre tért, beszélt a tükörképhez. Elmesélte annak a nap eseményeit. Ha azt mondhatta el, hogy »Mindent megtettem, édes anyám, amit kívántál«, határtalan volt a boldogsága.

Sok éven át élt így a leány édesanyja felügyelete alatt. Mind szebb és erényekben bővelkedőbb lett s amikor nagykorúvá lett, az apa férjhez adta egy derék ifjuhoz, akivel aztán boldogságban élt.

Egy napon amikor a fiatal férj munkájából haza tért, feleségét a tükör előtt találta amint annak képéhez beszélt. A férj gyöngéden átölelte és kérdezte, hogy mit csinál. A fiatal asszony kissé zavarba jött. Majd elmondotta, hogy elhalt édesanyja halálóságyán mint rendelkezett és ő hogyan beszélt naponta a tükörképpel.

— Amióta férjhez mentem, gyakran megfeledkezem kötel sségemről és lám, most haragszik reám édesanyám, mert könnyek csillognak szemében.

A férjet meglepte felesége naivsága s meghatottan mondta:

— Zárd el a tükröt! Ezután nincs többé szükséged reá. Ha azomban majd neked is üttöt az utolsó órád és gyermeket kell hátrahagynod, meg lesz a tükörnek az a varázsereje, hogy megmutassa gyermekednek a te képedet, miként eddig édesanyád képét mutatta neked.

Eltették a dobozt, aztán megcsókolták egymást és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

(Torda.)

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Bajánli-Mici (Kisbaczon) u. p. Bajánli-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szalmár) Str. Cuza Voda 4.
A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csehszlovák korona, negyedévenként 20 csehszlovák korona.
Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.
Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.
Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Lapfűljados: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó i. t.
Felelős szerkesztő: Dénes Sándor.

MI UJSÁG?

A műtrágya, a kálisó és Franciaország. Jól tudjátok mindannyian, falusi olvasóink azonban a legjobban, hogy a földet időnként trágyázni kell. A szarvasmarha trágyája, ha összekeverik a földdel, megsózza, megszírozza azt és a föld bővebben terem, áldást osztóbban hoz. A trágya azonban drága zsirozója a földnek, szarvasmarhát kell tartani érette a gazdának, amelynek ellátása, gondozása sok takarmányba, fáradozásba kerül. A vegyészek ezért olyan anyagok előállításán fáradoztak, amely anyagok a földdel keverve ugyan olyan jó hatással vannak a föld termésére, mint a trágya. Sikerültek is az idevonatkozó kísérletek és a vegyi gyárak már évtizedek óta előállítják a műtrágyát, amely olcsó és hatásában vetekszik a természetes trágyával. A műtrágya előállításához a többek között kálisó kell. Európának legdusabb kálisó területei Elzászban vannak, amely terület a világháború előtt Németországhoz tartozott. Németország majdnem egész Európát ellátta kálisóval és voltak esztendei, amikor kálisóból Európa többi országaitól Németország kétszáz millió márkát árult. (Egy márka ma körülbelül hatvan leinek felel meg.) A világháborút befejező békeszerződés Elzászt Franciaországnak ítélte és így a kálisó bányák is Franciaország birtokába jutottak. Franciaország tehát a háború folytán nemcsak területében nagyobbodott, de ilyen értékes természeti kincshez is jutott, mint az elzászi kálisótelepek. A háború előtt a műtrágya iparban Németország vezetett, most, hogy ezek a területek elcsatoltattak tőle, csupán a gyógyszer és a festék iparban tartotta meg vitathatatlan elsőségét.

12.000 méter magasságban. Két éve annak, 1924. október 10.-én történt, hogy Sallizé nevű francia repülő tiszt 300 lóerős motorjával felszerelt repülőgépjén 12060 méter magasságra emelkedett fel. Ez eddig a legnagyobb magasság, ahová ember felért. Borzalmas utja lehetett ennek a repülőnek, mert hiszen ebben a magasságban már alig van levegő, hihetetlen erejű szél fúj és a legragyogóbb napsütésben is birhatatlan a hideg. Az ilyen repülő különböző állati bőrökbe öltözködik és mesterségesen lélegzik olyképpen, hogy gépjére a mélyebb

rétegekből magával hozott levegőt tartalmazó tartályt szerel, amelyből, ha ritka levegőrétegbe jut, lélegzik. Ezt az elért magassági rekordot egy amerikai Macready nevű repülő tiszt most tul akarja szárnyalni és abban bizakodik, hogy ez sikerülni is fog neki.

Ellen Key meghalt. Egy néhány évtizeddel ezelőtt még a nők nem végeztek felsőbb iskolákat, nem jártak hivatalokba, irodákba, nem keresték meg önállóan kenyerüket, mert az akkori erkölcs nem engedte őket. A férfi ugy tartotta, hogy a nő alárendelt ember, aki legfeljebb arra való, hogy őt és háztartását kiszolgálja. Mintegy harminc évvel ezelőtt indult meg az a társadalmi mozgalom, amely a nők részére is jogokat, többek között az önálló megélhetés jogát követelte. Ennek a női egyenjogúsításnak nagy harcosa volt a többek között Ellen Key, svéd írónő is, akinek képét itt mutatjuk be. Ellen Key 82 éves korában, a napokban halt meg és gyászolja őt a nők száz-ezreinek tömege.

Elek nagyapó üzeni:

Kovács Mancika, Bánffyfyhunyad. Azt jól tesszed, hogy te is olvasod a Cimborát, bár nem jársz iskolába. Sokkal nagyobb lányok is olvassák a Cimborát s bizony nem vallják a kárát. Természetes, hogy neked is szabad rejtvényeket beküldeni. Árpád öcséd leveléből örömmel látom, hogy megígérte szüleidnek a szorgalmasabb tanulást, s ennek az ígéretnak a fejében járatták a Cimborát. Meg vagyok győződve, hogy Árpád — s ezt el is várom tőle — a Cimborá járatása nélkül is megtartja az ígérését, s szorgalmával, jó tanulásával, jó magaviseletével sok örömet fog szerezni az ő jó szüleinek. — **Fritsch Ferencz, Kolozsvár.** Csaknem minden unokámnak az a panaszja, hogy sok a tanulnivaló, még a Cimborá olvasására is alig jut idő. Emiatt nem irtál oly rég levelet s azt ígéred, hogy majd a nyáron pótolod a mulasztást. Csak aztán majd ne a játék miatt hanyagold el a levélírást. Annak igen örvendek, hogy főként a Szilasy Bálint szép történetje, meg a Tamás érdeklődik tetszik, mert ez komolyságra vall. — **Dáró Éva, Székelyudvarhely.** Azóta, hogy leveledet irtad megmérhetetlen nagy bánat ért tégedet és testvéreidet: meghalt az édesanyátok. Nagy résztvétellel gondolok rátok, szegény árvákra, akik elveszítették az édes jóanyát, mert talán minden pótolható ezen a világon, csak az édesanya nem. Meghatároltán nézek a rajzaidra, s elgondolom, milyen boldog lehetett még akkor, amikor ezt rajzoltad. Pályázatot ugyan nem hirdettem mostanában rajzra, de hirdetek nemsokára s végy részt abban. És írjál mennél több levelet nekem, foglald el magadat írással, rajzolással, olvasással, így aztán lassan-lassan enyhülni fog a bánatod. A jó Isten legyen veled és veletek, édes unokáim. — **Lázár Ilonka és Imre, Szilágysomlyó.** Azért irsz oly ritkán, mert minden perced le van kötve. Hegedű meg német órára jársz s nehéz az iskolai tanulás is, mert mindent románul tanulsz. A magyar írást is csak akkor gyakorolod, amikor nagyapódnak írsz. Hát csak váltsd be ígérteidet, gyakrabban írd a nyáron, mert újra meg újra mondom, az állami nyelvtét meg kell tanulnotok, s az édesanyátok nyelvtét nem szabad elfelejtenetek. — **Jakó Zsigmond, Agostmajor.** Jó a rejtvényed, de a megfejtése arra a szörnyű világháborúra emlékeztet, tehát nem közlöm. A rajzpályázatot ugyan még nem hirdettem ki, de már is elég ügyesen rajzolsz, s a pályázati még sokat gyakorolhatod magadat. — **Bárdos Károly, Székelyudvarhely.** Az öcsédtil tudtam meg, hogy te, az oravicabányai fiú, az udvarhelyi kollégiumban tanulsz. Ami az ide-oda küldözgetést illeti: mindig úgy volt, hogy a nyolcadikosok ide-oda küldözgették a kisebb fiukat. Persze mindennek megvan a határa. Ha majd hazamégy, az ígért hosszú levelet ird meg. Érdeklődéssel várom. — **Dámos Irénke, Gyergyószentmiklós.** Szép utat tettetek, amint látom, Magyarországon. Körülbelül ezt az utat tettük meg mi is nagyanyókkal. Azt hiszem, ezért a szép utért szívesen ótotlad aztán az iskolai mulasztást. — **Teichner Jolán, Gyulafehérvár.** A Muki kalandjai általános tetszést arattak s méltán. A rejtvényeket nem kell mind megfejteni, egy rejtvény megfejtéssel is részt vehetsz a sorsolásban. Természetes, kívánatos minél többet fejteni

meg, mert a rejtvénymegfejtés kellemes szórakozás s egyben elmecsisítő is. — **Módy Baba, Petrozsény.** Hát bizony unalmas egyedül! Misi Kolozsvárt, Évi Jugoszláviában, te meg egyedül maradtál otthon. De hiszen, majd hazakerülnek ők, s akkor kárpótold magadat az unalmas napokért. Pótlórejtvényed sorra kerül, persze, türelemmel kell várnod a közlésére, mert rengeteg sok rejtvény halmozódott össze. Kedves szüleidnek tolmácsold viszontüdvözlömetem. — **Érsek Kató, Hídalmás.** Páska Judit is írta, hogy beteg vagy, s amint leveledből látom, elég súlyos volt a betegséged. Mert remélem, hogy csak volt s most már egészen jobban vagy. Ha te büszke vagy arra, hogy az unokáim közé tartozol, én is büszke vagyok a te szeretetedre és sok-sok ezer társad szeretetére. Azt igazán jól képezed el, hogy nagy örömmel olvasom az unokáim leveleit. A rejtvényeiden látszik, hogy betegen irtad, mert tulságosan aprók a betűk. Ha egészen egészségesnek érzed magadat, akkor ird újra. — **Török Piroška, Csikszentdomokos.** A kockarejtvény kivételével helyesen fejtetted meg a rejtvényeket. Az általam készített rejtvény ismerős, tehát újat eszelj ki. — **Sándor Erzsike, Nagyszeben.** Nagy volt az örömed, amikor az üzenetemet olvastad s megfogadtad, hogy legalább minden hó elején irsz nekem. Számon tartom az ígérteidet, s érdeklődéssel várom a következő leveledet, amelyben a Széchenyi emlékeztetőre tartott előadást fogod leírni. — **Ifj. Hegedűs Ottó, Nagyvárád.** Te is beleptél az előfizetők közé és a rejtvények megfejtésével próbálsz gyarapítani a könyvtáradat. Szívemből kívánom, hogy rád is mosolyogjon a szerencse. — **Dombi Sándor, Lemhény, háromszék-megyé.** A levelezőlapot továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Polifka Margit, Szováta.** Azt tapasztalod, hogy a Cimborának nemcsak a külső része szépül, hanem a belső része is sokkal tartalmasabb. Magam is ezt hiszem, mert hiszen arra töreksem, hogy hétről-hétre tartalmasabbá tegyem a Cimborát, s mennél többen olvassátok, külsőleg annál szebbé válik. Sőt, remélhetően, terjedelmesebb is lesz, mert bizony, bizony már alig fér el az újságban az üzenet. Kövő Margit barátnőd rajza igen ügyes rajz, de szeretném, ha még több rajzot küldene, hogy válogatnék belőlük. Az írást illetően én az álló írásnak vagyok a híve. Szerintem a dült betűvel való írás voltaképpen idegenből származott át hozzánk, mert a régi magyarok általában az álló írást használták, amint hogy ez szebb is, meg egészségesebb is, mert írás közben egyenesen tartjuk a testünket, dült írásnál meg ferdén. — **Guttman Vera, Nagyvárád.** Magánuton tanulsz magyarul, mert az iskolában nem tanulhatsz. Hát csak írd mennél gyakrabban nagyapódnak, s olvasd a jó magyar könyveket. A kiadóba is pótolja a 8. számot. **Eröss Alfréd, Temesvár.** Ha jól emlékszem, nem is egyszer, de már kétszer is leközöltem Eminescunak az Álmos madarakról szóló, igazán szép versét. A te fordításod is némi simitással közölhető volna, így azonban, mert kétszer közöltem ezt a verset, le kell mondanom ennek a közléséről. — **Zhorella György, Komárom.** Bizony rég nem irtál s már-már azt hittem, hogy megfelekedtél rólam. Örömmel látom ennek az ellenkezőjét. Rejtvényeidből válogatok, s várom további leveleidet. — **Szántó János, Székelykeresztúr.** Nem a papír fontos, hanem az írás. Szegény világban élünk, s most igazán talál a közmondás: kinek

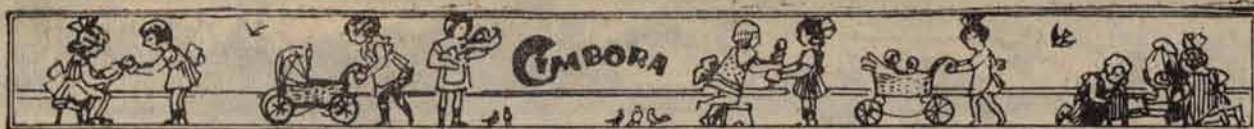

milyen kalapja van, olyannal köszön. — **Kelemen Erzsébet, Aranyosgyéres.** Amikor olvastad az üzenetemet, úgy képzeltem magadat, mintha személyesen beszélte volna velem. Magam is szeretném ezt, ha beszélgethetnénk, ha nem is mondanál köszönetet nekem összes olvasó társaid nevében a Cimboraért. Tolmácsold kodves szüleidnek viszont üdvözlétemet. — **Orendy Mariska és Lajos, Nagyszalonta.** Régi vágyad teljesült, amikor anyukád megrendelte neked a Cimbora-t s ez által nagyapó unokái közé számíthatod magadat. Mutatja nagy örömeidet az a kis vers is, amelyt a Cimbora-ról írtál; amelynek a jöttét mindig epedve várod s ezzel fejezed be versedet: sorait örökre szívembe zárom. — **Helsel Erzsike és Mariska, Kolozsvár.** Nyugodtak lehetek abban, hogy mindig olyan érdekes és tanulságos dolgok lesznek a Cimbora-ban, mint amilyenek most vannak, ha a jó Isten éltet engem. — **Nagy Ödön, Szilágycseh.** Hét testvéred van s mind örömmel olvassátok a Cimbora-t. Egyszer majd névszerint ismertess meg testvéreiddel s írd meg, ki, melyik osztályba jár. Pótlórejtvényed sorra kerül.

Rechnitzer Lili és Bandi, Temesvár. Igen szép az írásod, Lilike, valósággal gyönyörködtem benne. Bandinak meg azt üzenem, ne szégyeljen írni, mert írni nekem, nemcsak második, de első elemisták is, s éppen olyan szeretettel olvasom az ő levelüket, mint a nagyokét. Egy rejtvénymegfejtéssel is résztvehetsz a sorsolásban. — **Szöke Jucl, Brassó.** Igazán nem értem, mi van a te könyveddel. Már arra kell kérnem a kiadó-bácsit, hogy küldje el ajánlottan, mert az mégis különös, hogy éppen te nem kapod meg a nyert könyvet. Azt igen helyesen teszed, hogy a Cimbora-t ajánlod a barát-nőidnek. Vajha minden unokám ezt cselekedné. Mert én azt szeretném, ha hétről-hétre két annyi olvasnivalót adhatnék, mint most. — **Láng Endre, Szilágysomlyó.** Sose félj te attól, hogy alkalmatlan vagy a sok írással. Annak örvendek én, ha mennél többet írnak az én unokáim. Az egyik adomát közlöm, a szelmalom-rejtvény is jó, de hasonló megfejtésű volt már a Cimbora-ban. A létrarejtvény jön. Mostani rajzodban észre-vehető a haladás. — **Lokody Béni, Marosvásárhely.** A marosvásárhelyi magyar tanonc otthonban lakol, oda jár nektek a Cimbora és mindnyájan szeretettel olvassátok. Nem is gondolom, azt írod, hogy a Cimbora-val mennyi magyar ifju szívét emelem magamhoz. Nyomdász tanuló vagy és tudod, hogy mily nagy áldozatok árán kerül ki egy lap a sajtó alól. Hát bizony nagy áldozatok árán, de ezeket az áldozatokat nem szabad sajnálnunk nekünk, akiknek az a hivatásunk, hogy lelki-táplálékkal lássuk el a nagyokat és kicsinyeket egyaránt. Majd írok neked levelet is. — **Glück Imre.** A könyvtáradnak szépen vetted meg az alapját, ha benne van a Pál-utcai fiuk is, amelynek hatása alatt a tí utcátok-beli fiuk is megalakították a Grundot és te annak a zászlósa vagy. Leveledből azonban hiányzik, hogy hol kelt s ezt pótolod a következő lveledben, mert különben a kiadó-bácsi nem tudja a 14. számot négyre javítani, minthogy az előfizetők a helységek szerint vannak betűzve. Betűrejtvényed sorra kerül. — **Végh Vilike, Székelykocsárd.** Az a szokásod, hogy amint hazatér az iskolából, megtanulod a leckédet, vacsora után pedig ellátogat hozzád a veletek egy házban lakó Kőműves Klárka s vele oly szépen eltelik az este, hogy nem marad idő levélírássra. Most azonban Klárka elment Ko-

lozsvárra, hogy huzzák ki a fogát s így jutott idő a levélírássra. Remélem, nem várod meg, amíg Klárka újra Kolozsvárra megy fogat huzatni, mert helyes beosztással e nélkül is jut idő a levélírássra. — **Riebel Emil, Szászváros.** Arra, hogy nagyapónak szólíts, nem kell engedelmet várnod, mert ez magától értetődik. Előző leveledre eddig bizonyára kaptál választ. — **Ueinberger Magda, Tekerőpatak, Csikmegeye.** Nem késtel le a megfejtés beküldésével, s nem állhatom meg, hogy meg ne dicsérjem szép kerek betűs írásodat, melynek minden betűje csakugy mosolyog felém. — **Eiben Erzsike, Alvincz.** Örvendek, hogy megkaptad a nyert könyvemet és gyönyörűnek találtad. És annak, hogy alig várod a Cimbora-t, s oly igen tetszik Szilasy Bálint szép históriája, meg a Muki kalandjai. Rejtvényeidből válogatok. — **Tizedes András, Türkös, Brassómegeye.** Ugy van az rendjén, ha tetszik neked Szilasy Bálint szép históriája, Tamás érdeklődése és tetszenek Öcsike nadselű gondolatai is, vagyis komoly és vidám dolgok egyaránt. Jól esett olvasnom, hogy testvéreidnek is nagy öröme telik a Cimbora-ban. Annak igen örvendek, hogy különösen a történelmet és a földrajzot szereted, de szorgalmasan tanulod a többi tantárgyakat is. — **Weisz Kötő, Szilágysomlyó.** Tízszor is elolvasol egy-egy verset meg mesét, oly szépeknek találod azokat. Benkő Anna nénié, aki most Pest-Erzsébeten óvónő, megüzem, hogy megnéyre tetszett nekem az ő „Kis szakácsnő” című verse. Bizonyosan, igen fog örülni. — **Weisz Gabi, Szilágysomlyó.** Képezdében jársz, franciául, németül és románul tanulsz, s már fél éve, hogy nem írtál magyarul, meg is látszik az írásodon, s valóban, kívánatos, hogy gyakorold magadat a magyar írásban, nehogy a sok idegen nyelv mellett elfeledd az édesanyád nyelvét. — **Fisch Feri, Szászrégen.** Német iskolában jársz, s ez kissé meg is látszik az írásodon, attól azonban nem félek, hogy elfelejtetted a magyar nyelvet, mert, akinek az édesanyja magyar író, nem felejteti el. Édesanyádnak tolmácsold meleg üdvözlétemet.

Nádasi Csirike, Kisiratos. Apukád megígérte neked, hogy ha jó kislány leszel, állandóan járni fogja a Cimbora-t és te ígéred, hogy jó leszel, mert a Cimbora-nak sok kellemes órát köszönhetsz. Az írásoddal meg vagyok elégedve; harmadik elemi osztályos létedre, úgy irsz, mint akár egy harmadik polgárista. Szeretettel várom további leveleidet. — **Babi, Kovászna.** Azért nem írtál oly régen, mert táncolni tanultál, de most már vége a tánciskolának, s remélem, sürűbben irsz nagyapónak. Annak igen örvendek, hogy majdnem minden verset megtanulsz a Cimbora-ból s a „Szakácsnő” című verset a szakácsnőknak is elmondottad, de következő leveledben ne feledkezzél meg a vezetéknevedről. — **Szórakozott unoka** azt írja, hogy most nem ír semmit, csak beküldi a 8. és 9. számú rejtvények megfejtését és sem a helységnek sem a nevének hire-pora sincs. Talán csak nem ment epészni a neved is meg a helység is? Egy kissé még korán volna. — **Spira Andor, Temesvár.** Rengeteg sok rejtvényt küldtél, a java lassanként sorra kerül. — **Spira Lenke, Temesvár.** A te rejtvényeid közül a névrejtvény jönni fog. Az újság ezután a te nevedre megy. — **Lengyel Mária, Budapest.** Azt írod, megfejtetél minden rejtvényt, a megfejtést azonban kifelejtetted a leveledből. Szerencséd, hogy nagyanyóka egy héttel ké-

sőbb jött el Pestről, s látta, hogy csakugyan megfejtetted a rejtvényeket, így aztán nem szabad kételkednem. De különben sem kételkedném, mert tudom, hogy te mindig az igazat mondod. — **Éhrenfeld László, Miki és Ducl.** A kiadóbácsi pótolja a 10. számot és a nyert könyvet. Most küldött rejtvényeket nem közlöm, mert az én unokáim közül vajmi kevesen találkoznak annak az osztrák írónak a nevével. Külömben is magyar gyermeknek először a magyar írőkkel kell megismerkedni, **Karkus Mariska, Öszentanna.** A kiadóbácsi pótolja a 2. számot és küld postautalványt is. — **Erzsébet, Bánffyhunad.** Azt hiszem, hogy Kolozsvárt a Friedmann-féle könyvkereskedésben megkapod Gárdonyi Géza regényeit s ha nem, általa megrendelheted. Ha Deák Tusikával levelezni szeretnél, írdál neki Sepsiszentgyörgyre, de természetesen közöld vele pontos címeket, mert vezetéknév nélkül aligha találna meg az ő levele. Azt magam is szeretném, ha az összes Cimbora unokák levelezgetnének egymással, mert helyes beosztással jutna idő erre is, s e levelezések alapján az egész életre kiható barátságok szövődhetnének. Póllórejtvényved sorra kerül. — **Szabó Szilárd és Károly, Temesvár.** A hónap tizedik napja alatt azt kell érteni, hogy legkésőbb addig kell beküldeni az előző hónap rejtvényeinek a megfejtését. Szeretettel várom további leveleteiket. — **Tózsér Károly, Fogaras.** Jól fordítottad le a román mesét, de ujságban közölt mesét tudva nem közlök, mert azt már bizonyosan többen olvasták. Az mindegy, hogy milyen papíron írsz, a fő, hogy szorgalmasan írd nagyapónak. — **Hajdu Margit Baba, Kolozsvár.** Természetes, hogy belekerül a te neved is a nagyapó kalapjába, de levelet is várok tőled, nemcsak megfejtést. **Török Pál, Kolozsvár.** Örvendek, hogy megkapad a könyvet és hogy tetszett is. Ha voltál Pesten, s kirándultál Visegrádra is, erről majd írhatnál akkor, amikor a nyári beszámolóra pályázatot hirdetek. **Heyszl Ilonka, Szilágysomlyó.** Ugy látszik, csakugyan elveszték a leveleid, mert ez az első levél, amelyet tőled kaplam. Azt igen helyesen teszed, hogy a tanulás és az olvasás mellett rejtvénytérkesztéssel is foglalkozol. A névrejtvényed jó, de mert az én nevem a megfejtése, nem közölhetem, minthogy e nélkül is elegendő találkoztok az én nevemmel. A másik rejtvény hibás, amire magad is rájössz, ha még egyszer rátekintesz. Remélem, mire üzenetemet olvasod, a nővéred már el is fejejtette a betegséget. Minden esetre értesíts hogy létéről. — **Friedmann Pál, Pista és Magda, Nagyvárad.** Unokatestvéretek figyelmeztelték, hogy a Cimbora igen jó háttal van a gyermekek fejlődésére. Az ő figyelmeztetésére meg is rendelték az ujságot és, az én nagy örömemre, igazat adtak neki. A rejtvényeket helyesen fejtették meg, várom további leveleteket. — **Markovits Edit és Dusi, Vulkán.** Hogyan haragudnám, ha amiatt nem írdál, mert beleg vagy. Remélem, mielőbb megkapom tőled az igert levelet, amely betegséged elmulását fogja jelenteni. A kiadóbácsi pótolja az 5. számot és a múlt évfolyam 41. számát. — **Hoffmann Tibor, Kolozsvár.** Szeretettel látlak unokáim seregében. Remélem, nem fogod megbánni, hogy alig vártad, hogy előfizetője légy a Cimborának. — **Kálló Vilma, Szilágysomlyó.** Leveledben összesen négy hibát találtam, de egyiksem jelentős hiba. Pontrejtvényed ismerős, más megfejtésül csinálj. — **Némedy Lon-**

cyka, Lippa. Jól fejtetted meg a rejtvényeket, de levelet is várok, nemcsak megfejtést. — **Écsy Margitka, Rákod, Hunyad megye.** Mamád és a tanító bácsi biztatására írod a levelet, és igen helyesen, mindjárt nagyapónak is szólítasz. Különösen a tanító bácsi bátorított fel erre, aki látott engem! s azt mondta, hogy jó öreg bácsi vagyok. Magam is azt hiszem, nem vagyok rossz bácsi. Hát írhatasz ezután is egész bátran, mégpedig jó hosszú leveleket, akkor aztán mindenképpen megjavul az írásod. A kiadóbácsi pótolja a 4. és az 5. számot. **Senesieb Olga és ducl, Marosvásárhely.** Levelezőlapotokat továbbítottam a kiadóhivatalnak. — **Fekete Mariska, Kőrödi Mária, Fűrész Ferencz és Benedek Gyula, Nagyajta, Háromszék megye.** Mind a négyen nagy hálával írtok a tanítónénitől, aki megrendelte részletekre a Cimbora-t. Csupa meleg szeretet árad felém is a leveletekből. Szeretettel látlak unokáim seregében s örömmel várom további leveleteiket abból a faluból, amelyhez engem igen kedves emlékek kötnek. A jó tanító néninek tolmácsoljálak meleg üdvözlétemet. — **Egri Annuska, Suplac.** Fél esztendeje, hogy megrendeltek szüleitek neked és nyolc testvéreknek a Cimbora-t és csak most írsz levelet. Jobb később, mint soha, s mondanom se kell, hogy a kilenc Egri testvért nagy szeretettel látom az én laboromban. Leveledből őszinte hála és szeretet árad felém, s látva látom, hogy te teljes mértékben tudod érzékelni azt a munkát, amelyet érettelek életem alkonyán végzek. Érdeklődéssel várom a következő leveledet, amelyben családi körülményeitekkel fogsz megismertetni, ugyan akkor közöld velem Suplac magyar nevével is, mert a helységnevtárban sem ez, sem a postájál (Bereteu) nem találtam. — **Feldmann Pali, Mezőtelegd.** Csak fejtgesd szorgalmasan a rejtvényeket s akkor több kilátásod lehet arra, hogy rád mosolyog a szerencse. — **Geiger Ilona, Arad.** Írtam a kiadóbácsinak, hogy küldjön postautalványt neked, ha esedékessé válik az előfizetés megújítása. — **Kiss Pál, Nagyvárad.** Rejtvényeidből válogatok. — **Oláh Imre, Oravicza.** A rajzod igen figyelemreméltó. Csak igyekezzél, mert azt hiszem, rövid időn belül kapok tőled a Cimborában közölhető rajzot! A kiadóbácsival közöltem, hogy a nyert könyvet még nem kaplad meg. **Messinger Ernő, Nagylak.** Jól fejtetted meg a rejtvényeket. — **Quittner Lilike, Petrozsény.** Nálatok még nem rügyeztek a fák, hólepel borította a fát, március 25.-én, amikor a levelet írtad, de a szivedben mintha tavaszi ragyogás lett volna, vagy örüllél a nagyapó kiültetésének és ünneplésének. Vajha elmehetnék a a Zsil völgybe is, ahová oly rég vágyódom, mert tudom, hogy nagyon-nagyon sok kedves unokám van ott is, s szeretnék megismerkedni velök személyesen is. Tavasz versednek a tartalma figyelemreméltó. — Persze a verselésben még nem vagy eléggé járatos. De hiszen ennek is elkövetkezik az ideje. — **Benedek Edith, Bucuresi.** Ha Kőrösi Csoma Sándor a te édesanyád dédnagybátyja volt, akkor valószínű, hogy te meg én nemcsak névrokonok vagyunk. Méltán vagytok büszké a Kőrösi Csoma Sándorra, akinek az élettrajzát kétszer írtam meg magam is, a Nagy magyarok élete, más-kor a Hires Erdélyi Magyarok című könyvemben. Édesanyádnak és nővérednek tolmácsoló viszontüdvözlétemet.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

Pontrejtvény.

— Beküldte: *Paréusz Edith.* —

A sovány ellentéte
 Gyümölcs
 Kedvenc virág
 Leány és virág név
 Déli gyümölcs
 Fiu név
 Fehér lepel
 Sokan kerülük
 Az égés terméke
 Ravasz állat
 Leány név
 Hegedűnél használják
 A hét magyar vezér egyike
 A világosság ellentéte

Kocka számrejtvény.

— Beküldte: *Gergényi Ferike.* —

1	1	8	8
9	4	4	8
4	4	8	9
9	1	8	9

Helyezzétek úgy el a számokat, hogy minden oldal 22-öt adjanak.

A magyarok őshazája

A kutatóknak régi álma. A múltban sok-sok magyar tudós indult utnak, hogy felkutassa Ázsia szívében azt a helyet, ahonnan valamikor a hunok és a magyarok Európa síkságaira özönlöttek. E híres kutatók közül a legnagyobb hírnévre Kőrösi Csoma Sándor tett szert, mert benne volt a legnagyobb tudás, mert őt fűtötte a legmélyebb akarat, mert belőle sugárzott a legolthatatlanabb vágy a magyar őshazát feltalálni és az ős magyarok nyomait a tudomány számára megmenteni. Kőrösi Csoma Sándor sem találta meg az őshazát, ő is oda pusztult a messzi Ázsiába, de emléke él és nemeseedik.

Kőrösi Csoma Sándornak Benedek Elek egy köny-

vet szentelt, amelyben ennek a ragyogó tehetségnek élet-történetét adja, amely élet-történet tele van izgalommal, szépséggel és nemességgel. Annak a könyvnek a címe, amelyben Benedek Elek Kőrösi Csoma Sándor életével foglalkozik „Híres erdélyi magyarok” és e könyv eladásra kerül abban az olcsó sorozatban, amelyet hétről-hétre a Cimborában hirdetünk most Nektek. Ez a könyv is helyet foglal ebben a 130 leus sorozatban, amelyben még öt jeles író jeles könyve sorakozik és mert egyre többen és többen rendelik meg ezt az olcsó sorozatot, figyelmeztünk mindenkit, aki e nagyszerű könyveket meg akarja rendelni, hogy annak összegét haladéktalanul küldje hozzáunk postautalványon.

A Kőrösi Csoma Sándor könyvével egyetemben az alábbi könyveket szolgáltatjuk még a hirdetett összegért:

Benedek Elek: Őcsike könyve. A „nadselü” gondolatok első sorozata, számos képpel 23 oldal.

Benedek Elek: Híres erdélyi magyarok. A két Wesselényi, Kőrösi Csoma Sándor. A két nagynevű magyar életrajzát a jellem ismertetéséért adja a könyv 96 oldal terjedelemben.

Balázs Ferenc: Mesefolyam. Tíz mese a szeretetről. 190 oldal.

Kertész Mihály: Szökés a teknőben. Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán. Színes képmellékletekkel 192 oldal.

Szondy György: Börme. Egy diák lovagrend története. Színes képmellékletekkel 170 oldal. És végül ez öt ifjusági kötetben felül a hatodik, amely maga egyedül is főbbet ér, mint a 130 lei, amelyet a hat kötetért együttvéve körünk:

a Cimborá 1924. évi január—júniusi megjelenés száma füzve rengeteg képpel, mesével, fejtörővel, ismeretterjesztő cikkel 416 oldal terjedelemben.

E hat könyvnek ára portóköltiséggel egyetemben a pénz előzetes beküldése ellenében

130 lei.

A könyveket a Cimborá könyvosztálya szállítja.

A Magyar Ifjuság Könyvtára

kellemes és szórakoztató olvasmánnyal kedveskedik az ifjuságnak. Köteleit azonban élvezettel olvashatják a felnőttek is. Olcsó pénzért nemes szórakozást találhat e kötetek olvasója, amikor ma az általános drágaság miatt a jó könyv ára is elérhetetlen magasságra hágott. Eddig a következő kötetek jelentek meg:

1. sz. Magyar elbeszélők, nyolc elbeszélés ára lei 15—
- 2-3. sz. Benedek Elek: Gyermekszínház lei 25—
- 4-5. sz. A. Conan Doyle: Tűzkőrüll történetek lei 25—

SAJTÓ ALÁTT:

6. sz. Bábjátékos Pali, Irta: Strom Tivadar
7. sz. Li Fan bosszúja Westermann F. P.
8. sz. Az egyszemű May Károly
9. sz. Robinson Crusoe Defoe Dániel.